

דוגמה לחיבור שרמתו גבוהה

אחת התפיסות הרלוונטיות היא תפיסה שלפיה אין תפקידן של האוניברסיטאות להרחיב את אופקיהם של הולמדיים, אלא הראש והראשונה לקדם את המצו. לשם קידום המצו יש להקנות לסטודנטים ידע באופן מחוקד בתחום צעתי יחיד, על מנת שאלו יתמחו בתחום בה ויכולו לפתח אותו.

הרצון לקדם את המצו, העומד בהסיס תפיסה זו, אמנם חשוב, אך הביקרה מדקדקת של פני הדברים מראה כי דווקא הגישה ההפוכה לגישה זו, היא אשר יכולה להביא לתוצאות אותן התפיסה הראשונה מנסה להשיג. זאת משום שהתנאי החשוב ביותר לשם קידום המצו הוא יכולתם של המצענים לחשוב בצורה יצירתית ומדענית, לחשוב "מחוד" לקופסה". התמקדות בתחום התמחות אחד ויחיד עלולה להצר את אופקי המחשבה, ועל אף חשיבותה של התמקדות בתחום מסוים לשם התקדמות באותו תחום, אין להזניח לחלוטין את שאר תחומי הידע. אלו לנו לשכוח שהתגליות החשובות ביותר אינן נובעות תמיד מהבנה עמוקה של תחום מסוים, אלא מופיעות לפעמים על קו התפר בין תחומים שונים. הדבר נכון בין אם מדובר בשאלות עקרוניות, ובין אם מדובר בתגליות יומיומיות לחלוטין כמו ה"סקוטש", אשר הומצא על ידי כימאי שהחליט יום אחד לברוח תחת המיקרוסקופ את הקוצים אשר דבקו לפירות כלבו, מתוך עניין בהוטניקה.

עם כל זאת, אלו לנו להמציט בחשיבותה של ההתמחות. הלא בימינו כמות הידע גדולה כל כך, שהשכלה שטחית במספר מקצועות, יהיה מלוונם רב ככל שיהיה, אינה מספקת. כוונת דבריי היא שאלה ההתמחות הספציפיות, על האוניברסיטאות לספק לתלמידיהן השכלה בתחומים נוספים, לשם פיתוח היצירתיות ומניעת חשיבה תבניתית.

לעיתים, ההיכרות עם תחומים שונים חיונית לא רק כדי לחשוב "מחוד" לקופסה". רוב התפסות העולם הן מורכבות ואינן משתייכות באופן בלעדי לתחום אחד.

בעולם בו אין חציצה טבעית בין תחומים והין מרכיבים שונים של תופעות, עלולה
בנייתו של חוצץ תוצעתי מלאכותי רק לעכב את החקר של אותן תופעות. גם
מסיבה זו צוקא הרחבת אופקיהם של הסטודנטים תעזיז אקידום המצע.
אסיכום, צבריו של אוניגסטון כי "המכשול בצדק להשכלה הוא התמחות" נכונים
רק באופן חלקי. ההתמחות אינה מכשול, אולם התמחות ללא העשרה בשאר
תחומי היצע עלולה לגרום לצרות אופקים אשר סופה להוביל אקיפאון בהתפתחות
המצע.

דוגמה לחיבור שרמתו בינונית

כל אחד מאתנו בוחר את מסלול חייו לפי העדפותיו האישיות. ישנם אנשים הנהנים מניהול, ישנם אחרים שחשים שמקומם הטבעי הוא בחקר ולמידה על עולם החי וישנם אנשים אשר מוצאים תשוקתם במחשבים וטכנולוגיה. למס כק, רוב האנשים בהגרותם יירשמו ללימודים אקדמיים. במהלך הלימודים הסטודנט רוכש את הידע הנדרש לתחום עיסוקו ואת הכלים השימושיים ביותר בעולם התעסוקה. יש החושבים כי צריך להרחיב את תחומי העניין וההתעסקות של הסטודנטים בהתמחויות שונות מתכנית הלימודים שהחרו. לעומתם, יש המאמינים כי זה לא מתפקיד המוסד האקדמי לחייב סטודנטים להשתלב בתחומים אחרים. אני מאמינה כי חובה הסטודנטים להתנסות בהתמחויות שונות הוא חיובי.

חלק עוב מילדות ידעו מה הם רוצים ללמוד כשגדלו. בשל זאת כיוונו את חייו במצורה כזו שנעסוק בעיקר בתחום העניין שלנו, בין אם זה בהחירת מקומות עבודה תכניות העשרה וחוגים מחוץ לבית הספר ועיסוק משני למס הנאה בתחום האהוב עלינו. מסיבה זו, רבים לא נחשפים לעולם תוכן שונה ואולי אף מעניין באותה מידה כמו בתחום התמחותם. לפעמים קיצתנו בחומר ספציפי מנוע מאתנו להפיק סיפוק ותועלת מתחומים שונים. לדוגמה, אדם שכל חייו עסק בלימוד מתמטיקה ובחקר תולדותיה אולי יימנע מחשיפה לתחום האמנות שיכול לספק יצירתיות שחרור ודרך ביטוי יותר חזשנית ואישית. בחשיפתו לאמנות הוא עשוי ללמוד כי ציור, פיסול, צילום או רישום הינם עיסוקים שלווים או להנאה וסיפוק כמו המתמטיקה.

יתרה מכאן, ניתן לראות כי לפעמים תחומים מעולמות שונים יכולים להפנות ולחזק אחד את השני. דוגמה לכך ניתן לראות בגיוון החוגים הקיימים באוניברסיטה כיום בה ניתן להירשם לתואר במשפטים ומדעי החמה. שני התחומים הינם שונים אחד משנהו. אולם, בעזרת ניסיון והחינה של הנלמדים השונים ניתן להסיק כי הבנה של מדעי החמה יכול להועיל לסטודנטים במשפטים מטרתם הסופית הינה להפיק לערכי דין ואולי אף שפטים בבית המשפט.

בעבודתם הם יכולים ליישם ידע הקשור למדעי החוח בפעולה עצות נאשמים ועדי
ראייה הכך שהם יצאו כוצד "לקראת" את מה שחוסם עושה.

מתנגדיי וצאי יטענו כי כאשר אדם חרג מתחום התמחותו הוא עלול לגרום
אפליעה בתחום עיסוקו. יש לעסוק בתחום אחד מרכזי ולא ליצור הסחות דעת
שעולות לפגוע בהישגים ובהוצאות ההצלחה. אני מאמינה כי אנשים רבים עלולים
למצוא בהתמחות נוספת עולם ומלואו חדש. התחום החדש יעורר בהם עניין
וידרבן אותם להשקיע אף יותר בשני התחומים ולהגיע להישגים כפולים ולמצוינות
בה תחומית. האמידה המשולבת תהפוך אותם לאנשים חושבים המסוגלים להחון
את עיסוקם מכמה זוויות שונות ומכמה נקודות הסתכלות שונות.

אסיכום, ניתן להגיד כי זה לא מתפקידה של האוניברסיטה להגיד לתלמידיה כי
הם חייבים להתנסות בהתמחויות שונות. מנגד, כאשר תואל החובה על
הסטודנטים הם יבינו כי התנסות זו היא חשובה, מעילה ויכולה להיות פריצת
דרך אישית ועילויי דברים חדשים על עצמנו שאפילו אנחנו לא ידענו.

דוגמה לחיבור שרמתו נמוכה

כיום העולם האוניברסיטאות קיים ויכוח של האם יש צורך ללמד אנשים תחומי ידע מגוונים שהם מחוץ לתחומי התמחותם של האנשים. כלומר אנשים באים לימודים בכדי ללמוד ולהתמחות בתחום ידע מסוים שאותו הוא רואה לנכון כתחום הידע בו הוא הולך להשקיע את עבודתו העתיד, האם יש צורך שהמחלק לימודיו יחייבו אותו ללמוד עוד תחומי ידע מגוונים שאינם קשורים לתחום העיסוק שאותו בא אותו האדם ללמוד?

ראשית, אנו חיים העולם מורכב, לכן העולם שבו נחול מאוב אנשים ירכשו לעצמם ידע בתחומים נוספים. על מנת להסתדר העולם חייבים לזכות דברים שהם גם מחוץ לתחום ההתמחות שאנו לומדים.

נית, חשוב לציין כי בכדי ליצור שיה עם החברה ועם אנשים בכלל החיים, חייבים נלמדי שיה מלתפים. נלמדי שיה מלתפים יגידו אך ורק על ידי יצירת אדם חכם שמכיר לעומק נלמדי נוספים שהם מחוץ לתחום עיסוקו האישי. האדם חייב לפתוח את הראש לזכות נוספות ולדרכי מחשבה נוספים, ואף לנלמדי התמחות אחרים על אף שהם לא מקדמים את תחום עיסוקו.

מנגד יש הטוענים כי בכדי שהמדינה תתקדם בצורה המהירה והיעילה ביותר עלינו לא ללמוד תחומי עניין נוספים בזמן התמחות ספציפית ומסוימת. לימוד תחומים נוספים הוא בעצם רק בבוז בזמן ומעכה התקדמות פרקטית בנלמדי ההתמחות שאותם האנשים באים ללמוד. איננו מסכים עם דעה זו. ככל שיותר אנשים ילמדו במקביל להתמחותיהם תחומי לימודים נוספים, בה רק יעשיר יותר את דעתם בכלל ואם כן גם התוך תחום עיסוקם הספציפי הם יגידו להישלם יותר לבהים ולהתקדמות יותר מהירה ויעילה בטווח הארוך. דבר זה רק יסייע יותר לקידום החברה בכלל.

אסיכאם אמשיך ואומר שהעולם בו אנו חיים מוכרח וחייב להיות שאנשים ילמדו תחומים רבים בנוסף לתחומי התמחותם, אנו חייבים להיאבק על כך שממנה זו

רק תאק ותגזל. דבר זה יגרום לנו בתור אנשים להיות יותר חושבים ופתוחים
לדברים נוספים. זה רק יוצים ויקדם את החברה למקלות יותר טובים.

דוגמה לחיבור שתוכנו אינו מתאים כלל לנושא המטלה

לפני שנים רבות היו אומרים בכדי להרחיב אופקים. בשנים האחרונות קמו בכל העולם אוניברסיטאות המציעות מגוון תחומים שהם ניתן לרכוש השכלה גבוהה. כמו כן, ידוע לכל מועמד שרצה ללמוד לדוגמא טכנולוגיה, שיש דרישות ותנאי קבלה.

יש הסבורים כי האוניברסיטאות נועדו להשכלה גבוהה ולא להרחבת אופקים. וגם צריך לתת הבדמנות לאלה שלא מגיעים לתנאי הקבלה לאוניברסיטה, לפחות לתת להם לימודי העשרה להרחבת אופקים. או לפתוח קורסים במגוון של נושאים אחרים שהסטודנט יוכל ללמוד, במקום לתת לו ללמוד תואר אקדמי הנשא שהוא רצה.

לעומת זאת יש הסבורים שצריך ללמוד לתואר רק מי שיש לו את הנתונים המתאימים, כגון תעודת בגרות מלאה וציונים גבוהים. אבל מצב כזה יוצר אפליה, מכיוון שמי שאין לו נתונים להשכלה גבוהה לא ילמד ולא ירחיב אופקים. כך ייווצר מעמד שמי שיש לו משאבים כלכליים ילמד ואילו מי שאין ביכולתו להגיע למסדות להשכלה גבוהה יישאר מאחור ולא יתקדם.

לדעתי צריך שהממשלות העולם ייתנו תקציב לאוניברסיטאות כדי לפתוח קורסי העשרה לאוכלוסיות שלא יכולות להגיע לתואר אקדמי. גם הסטודנטים וגם האוכלוסיות ילמדו את קורסי העשרה. וכך יהיה אפשר להשיג איזון, סטודנטים מגיעים לתנאי הקבלה ילמדו את התואר שהם יבחרו וכמה קורסי העשרה, ומי שלא מגיע לתנאי הקבלה ילמד יותר קורסי העשרה כדי להרחיב אופקים ולהתקדם.